

En al hadden ook offerwillige toewijding en echtelijke trouw, haar geestkracht staande gehouden in het conflict van het eeuwig vrouwelijke met de ruwe en sombere werkelijkheid — het lichaam had op den duur deze inspanning niet kunnen dragen — het dappere vrouwtje was overwonnen. —

De van bitter zieleleed pijnlijk vertrokken lippen en de heete tranen die ik in de donkere oogen had zien opwellen, herinnerden mij weer aan zoo menig smartelijke afscheidsscène bij vertrekkende expeditiekorpsen en in gedachten boog ik mij diep, zeer diep voor de vrome berusting en liefderijke zelfverloochening dezer wakkere levensgezellinnen van den indischen officier; boog ik mij in eerbiedige en stille bewondering ter neder voor al den heldenmoed en de geestkracht waarmede zij geschitterd hebben in de vele bange, bange uren van scheiding en zieleangst, in de zoo dikwijls wedergekeerde zware stonde, waarin zij zich met een bloedend hart moesten losscheuren van den man en vader wiens leven niet aan vrouw en kind behoorde — telkens een vaarwel wellicht op nimmer wederzien — telkens een afscheid op leven en dood! — — —

Plotseling word ik in mijne bespiegelingen gestoord. Op de trap buiten boord doet zich een luid gejoel van vroolijke kinderstemmen vernemen — zeker de familie van een afgelost officier. Een oogenblik daarna, stormt de kleine schaar op het dek, jubelend en juichend van de pret zich weer aan boord van een schip te bevinden. Onder luide en verbaasde uitroepen, wijzen de jongens elkander de op de reede liggende oorlogschepen; zij spreken van kanonnen en granaten, van bataillons en batterijen.

„Natuurlijk, hoe kan het anders”, dacht ik bij mij zelve, en terwijl ik naar hunne geestdriftvolle gesprekken luister, bekruipt mij weer de lust tot mijmeren, verrijst voor mijne verbeelding de school te Kotta-Radja op, welke zij pas verlieten.

Ik zie weer die zee van onrustig en nieuwsgierig heen en weer glurende kinderhoofden, die te vergeefs hun aandacht trachten te verdeelen tusschen den onderwijzenden meester en de voorvallen daarbuiten, want de vensters rinkelen en de grond dreunt onder de voorbijrollende batterijen en den gelijkmatigen tred der uitrukkende bataillons.

Ik zie weer die rijen van schitterende kinderoogen, vol eerbied en ontzag den veldprediker volgen in zijne stichtelijke voordracht over heilige christenplicht, over menschenmin en naastenliefde — hoor weer die klankvolle stem, die plotseling minder vast wordt, daarop hapert en eindelijk als in pijnlijke verrassing zwijgt — en in de ontstane vredige stilte van het kleine schoollokaal, siddert het verre gebrom, dreunen de doffe slagen en de rollende donder van het geschut, als eene wreede en bittere ironie op de heiligheid zijner leer.

Ik denk weer terug aan dien schoonen pinkstermorgen toen de muziek dier heldere kinderstemmen door de openstaande vensters ruischte, toen het plechtige gezang: „O eindelooze Majesteit!” — zoo melodieus naar buiten golfde in de stille natuur, zoo innig zich aansloot bij de oneindig kalme vrede